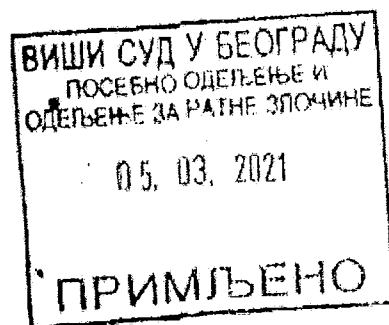

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
Одељење за ратне
злочине
Кж1-По2 7/20
3.2.2021. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија _____, председника већа, _____, и _____ чланова већа, уз учешће вишег саветника _____, записничара, у кривичном поступку против окривљеног Хусеина Мујановића, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама Тужиоца за ратне злочине, окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, адвоката Душана Игњатовића и Драгана Крговића, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2 бр.11/18 од 06.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 03.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

I

УВАЖАВАЊЕМ жалби окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, адвоката Душана Игњатовића и Драгана Крговића, **УКИДА СЕ** пресуда Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине К.По2 бр.11/18 од 06.07.2020. године, и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

II

Окривљеном Хусеину Мујановићу на основу одредбе члана 211 став 1 тачка 1 ЗКП, **ПРОДУЖАВА СЕ** притвор до даље одлуке суда.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2 бр.11/18 од 06.07.2020. године, окривљени Хусеин Мујановић оглашен је кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, а који је применом наведених законских прописа и одредби члана 4, 5, 33, 38 и 41 КЗ СРЈ осуђен на казну затвора у трајању од десет година, у коју му се, на основу одредбе члана 63 став 1 КЗ има урачунати време проведено у притвору од 30.07.2018.

године, па надаље. Истом пресудом, а на основу одредбе члана 258 став 4 ЗКП, оштећени су упућени на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева. На основу одредбе члана 264 став 1 ЗКП, у вези члана 261 ЗКП окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 138.409,65 динара, као и да плати трошкове судског паушала у износу од 15.000,00 динара у року од 15 дана, од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Против напред наведене пресуде, жалбе изјавили:

-Тужилац за ратне злочине, због одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине преиначи побијану пресуду тако што ће окривљеног Хусеина Мујановића осудити на казну затвора у трајању од 15 година, истовремено захтевајући да буде обавештен о седници већа другостепеног суда;

-окривљени Хусеин Мујановић, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да Апелациони суд у Београду преиначи побијану пресуду тако што ће га ослободити од оптужбе, услед недостатка доказа или да пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и

-браниоци окривљеног Хусеина Мујановића, адвокат Душан Игњатовић и адвокат Драган Крговић, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о казни, са предлогом да Апелациони суд у Београду преиначи побијану пресуду тако што ће окривљеног Хусеина Мујановића ослободити од оптужбе услед недостатка доказа или да пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, истовремено захтевајући да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда.

Тужилац за ратне злочине поднео је одговоре на жалбе окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, адвоката Душана Игњатовића и адвоката Драгана Крговића, са предлогом да Апелациони суд у Београду наведене жалбе одбије као неосноване, а да жалбу Тужилаштва за ратне злочине уважи и првостепену пресуду преиначи у делу одлуке о казни, тако што ће окривљеног осудити на строгу казну.

Браниоци окривљеног Хусеина Мујановића, адвокат Душан Игњатовић и адвокат Драган Крговић поднели су одговор на жалбу Тужиоца за ратне злочине, са предлогом да Апелациони суд у Београду одбије као неосновану жалбу Тужиоца за ратне злочине.

Тужилац за ратне злочине је у писаном поднеску Ктж. 9/20 од 21.10.2020. године предложио да Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине усвоји жалбу Тужиоца за ратне злочине и донесе одлуку у смислу жалбеног предлога Тужиоца за ратне злочине, а да жалбе окривљеног и његових бранилаца одбије као неосноване.

Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, одржао је седницу већа у смислу одредбе члана 447 став 2 ЗКП у присуству Тужиоца за ратне злочине

_____ окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, адвоката Драгана Крговића и адвоката Душана Игњатовића, на којој је размотрио списе заједно са побијаном пресудом коју је испитао у смислу одредбе члана 451 став 1 ЗКП у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у жалбама, па је по оцени жалбених навода и предлога, те навода из изјављених одговора на жалбе, а имајући у виду и предлог Тужиоца за ратне злочине из наведеног писаног поднеска, нашао:

-жалбе окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, адвоката Душана Игњатовића и адвоката Драгана Крговића су основане.

Основано се жалбама окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, адвоката Душана Игњатовића и адвоката Драгана Крговића наводи да је првостепени суд одбијањем свих доказних предлога за испитивање сведока одбране повредио одредбу члана 33 став 5 Устава Републике Србије, као и одредбу члана 68 став 10 ЗКП-а, којима је прописано да свако коме се суди за кривично дело има право да сам или преко браниоца износи доказе у своју корист, испитује сведоке оптужбе и захтева да се под истим условима као сведоци оптужбе, у његовом присуству испитају сведоци одбране.

Наиме, одбрана је током поступка предлагала да се у својству сведока испитају лица која имају непосредна сазнања у вези предметних догађаја за које је окривљени оглашен кривим, али првостепени суд није испитао ни једног од предложених сведока одбране, што је, по оцени Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, довело у питање квалитет права на одбрану окривљеног у овом кривичном поступку, па самим тим и право на правично суђење, како се основано указује и у жалбама окривљеног и његових бранилаца. На овај начин, првостепени суд је учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3 ЗКП-а.

Окривљени Хусеин Мујановић је у својој одбрани негирао извршење предметног кривичног дела, оспоравајући најпре да је у периоду од 08. јула 1992. године био припадник оружаних снага Армије БиХ, и то као управник војничког притвора оружаних снага Армије БиХ – Илица у Храсници. Тврдио је да је крајем августа 1992. године ступио на функцију управника овог затвора, са које функције је разрешен 15. октобра 1992. године, о чему постоји доказ у списима. Такође је навео да је у неком периоду пре њега управник војног затвора у Храсници био _____, чије испитивање је одбрана предлагала, а који доказни предлог је одбијен.

Имајући у виду изнету одбрану окривљеног, по оцени овог суда, није било места да се "a priori" одбију предлози одбране да се у својству испита _____ на поменуту околност, те изведу остали предложени докази ради утврђења ове чињенице, како би суд био у прилици да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Иако је терет доказивања на тужиоцу, странке су у даљој доказној иницијативи равноправне, те суд изводи доказе на предлог странака, што представља и полазну основу за правилно пресуђење и утврђење чињеничног стања у кривичном поступку

Није спорно да суд није у обавези да прихвати било који доказни предлог странака у поступку, поготово не доказ који није од значаја за утврђивање чињенично стања за правилно пресуђење, али у ситуацији када окривљени негира да је био управник војничког притвора у Храсници у целокупном периоду који му је стављен на терет, било је места провери његове одбране.

Управо право на правично суђење представља темељно процесно начело у оквиру кога централно место заузима право на одбрану, чијом реализацијом окривљени добија шансу да се супротстави оптужби и евентуално избегне кривичну одговорност. У сврху остваривања права на одбрану, окривљеном се на располагање стављају управо одређене гаранције како би се осигурао његов равноправан положај у односу на тужиоца, а те гаранције се огледају у самој садржини права на одбрану, путем којих се окривљеном омогућава да се фактички брани од оптужбе.

С тим у вези, основано се у жалбама окривљеног и његовог браниоца наводи да првостепени суд није прибавио одлуку о постављењу окривљеног Хусеина Мујановића за управника војничког притвора у Храсници, нити су изведени други докази предложени од стране одбране ради утврђења наведене одлучне чињенице. Наиме, одбрана је осим испитивања _____ предложила да се у доказном поступку прочита изјава, _____ али у образложењу побијане пресуде нису дати разлози из којих је одбијен овај предлог.

Како су сви доказни предлози одбране у правцу утврђења чињенице када је окривљени Хусеин Мујановић ступио на место управника, ко је био управник пре њега и од кога је ову дужност преузео, одбијени, то је за последицу имало да је окривљеном ускраћена свака практична могућност да ефикасно оспори наводе оптужбе и уједно да се провери његова одбрана.

Основано се у жалбама окривљеног и његових бранилаца истиче да се првостепени суд приликом утврђења времена када је окривљени Хусеин Мујановић постављен за управника наведеног затвора ослонио само на исказе сведока оптужбе, наводећи на страни 54 образложења побијане пресуде да је окривљени Мујановић извесно од почетка рада био управник затвора, те да је утврдио ову одлучну чињеницу у складу са исказима сведока _____

_____ који закључак се, по оцени овог суда, из напред наведених разлога, за сада не може прихватити.

Ово и због тога, што из исказа сведока _____ и _____ произлази да нису биле у притвору у Храсници, нити да имају непосредна сазнања у вези наведене чињенице, док је сведок _____ према сопственом казивању и решењу о одређивању притвора лишен слободе тек 19.08.1992. године, из чега произлази да нема непосредна сазнања о дешавању у притвору у јулу месецу 1992. године, а из исказа сведока _____ произлази да у инкриминисаном периоду није ни био у притвору у Храсницу.

Што се тиче исказа сведока _____, који се изјашњавао о томе да је у храсничке гараже затворен 08. јула 1992. године, наводећи да је тада управник био _____

Хусеин Мујановић, браниоци окривљеног, оспоравајући исказ овог оштећеног указује да исти приликом препознавања у Тужилаштву у фото-албуму од више понуђених фотографија није могао да препозна окривљеног Мујановића, већ то чини на главном претресу, те да препознавање није извршено у складу са одредбама ЗКП-а.

Надаље се у жалби бранилаца окривљеног оспорава оцена исказа сведока _____, тако што се указује да је његов исказ са главног претреса у битном другачији од исказа датог у Тужилаштву за ратне злочине, у којем је сведок навео да није знао ко је управник затвора, нити га је то интересовало, због чега браниоци сматрају, да је, у ситуацији када су одбијени сви доказни предлози одбране у правцу утврђивања наведене чињенице, неутемељен закључак суда изнет на страни 56 побијане пресуде, да је исказом сведока _____ потврђено да је од 08. јула 1992. године окривљени Мујановић био управник притвора.

Окривљени Хусеин Мујановић је тачком 2 изреке побијане пресуде оглашен кривим да је у наведеном периоду, у својству управника војничког притвора оружаних снага Армије БиХ – Илица у Храсници, нечовечно поступао према затвореним српским цивилима, наносио им тешке душевне патње, јер им није обезбедио минималне животне услове, држао их затворене у гаражама које су преграђене, тако да су од једне гараже прављене две ћелије, без прозора, лежајева и другог инвентара, а затворени цивили су спавали на бетону, без покривача, нису имали тоалет, већ су нужду морали да врше у једну лимену канту, нису имали славину са текућом водом, а дневно су добијали само једну флашу воде по затворској ћелији, док су за јело дневно добијали минималне количине хране, један или највише два obroка, који се састојао од дванаест или тринаест кашика течности и кришку хлеба по особи, због чега су све време били гладни и жедни, а није им пружио ни основну здравствену заштиту.

Основано се жалбама бранилаца окривљеног Хусеина Мујановића, адвоката Душана Игњатовића и адвоката Драгана Крговића наводи да је првостепена пресуда у наведеном делу донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП, што је за последицу имало и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Ово стога, јер је изрека у односу на описане радње нечовечног поступања противречна разлозима датим у образложењу, будући да је у изреци наведено да је окривљени нечовечно поступао према затвореним српским цивилима, који су побројани у тачки 1 изреке, а ради се око 30 затвореника оба пола, док из образложења побијане пресуде и то исказа сведока - _____ произлази да је у затвору пружана медицинска помоћ и нега.

Наиме, првостепени суд оцењујући исказ сведока - оштећене _____ која се изјашњавала о томе да је у гаражама била затворена од средине јула 1992. године, било пружања лекарске помоћи и неге, односно, како је навела да је долазио болничар који јој је давао лек за спавање, закључује да је реч о редовној медицинској, рутинској контроли женских затвореника, док се то не односи на мушкарце који су пребијани, а након тога остављани да умру без помоћи било какве врсте, од последица пребијања.

Окривљени је тврдио да је затвореним лицима у војничком притвору у

Храсници била пружана здравствена заштита, на које околности је одбрана предлагала да се у својству сведока испитају _____, као и _____ који су, према казивању окривљеног, у време док је био управник затвора, долазили ради пружања здравствене неге затвореницима, али су ови доказни предлози одбијени.

Везано за напред описане радње нечовечног поступања, окривљени је негирао наводе оптужбе, објаснивши да је Храсница са три стране била опкољена снагама Војске Републике Српске, те да је у таквим околностима било јако тешко организовати затвор, јер није било ни воде, ни струје, наводећи да му је најтеже падало то што су били учестали напади Бошњака на затвор, да су у затвору, поред Срба, били и Хрвати и Бошњаци, те да је у затвору свима било тешко, не само Србима. Негирао је наводе оптужнице да су притвореници спавали на поду, указујући на доказ о примопредаји дужности из којег се види да је приликом примопредаје дужности раздужио 82 ћебета. Навео је да је храна коју су затвореници јели била војничка, како је рекао, доста сиромашна и неквалитетна, али за све иста, јер је и он јео храну коју су јели притвореници, с обзиром да нису имали услова да кувају за сваку групацију посебно, чуваре, притворенике или војску. Објаснио је да је од команде тражио да се поправи храна, да се уведу посете, те да је то све одобрено. Даље је навео да су притвореници инсистирали да се уведе затворска шетња, али да се шетња тешко одвијала због оближњих упада и удара граната, због чега је временом редукована, а једно време и потпуно суспендована.

Дакле, имајући у виду одбрану окривљеног Хусеина Мујановића да је лоше услове у војничком притвору затекао, да се свакодневно трудио да их побољша, да је требовао ћебад и остали инвентар, обезбеђивао свакодневну медицинску заштиту, а имајући у виду и исказ сведока – оштећене _____, као и исказе сведока који су говорили о пружању медицинске помоћи _____, који је према сопственом казивању имао отворени прелом ноге, по оцени Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине, није било места одбијању доказних предлога одбране да се у својству сведока испитају _____ као и притворски стражари, будући да се ради о лицима чијим саслушањем би могла бити проверена оваква одбрана окривљеног везано за пружање здравствене заштите и услова у којима су били смештени затвореници.

Првостепени суд у образложењу пресуде на страни 68 и 69 образложења наводи да је у потпуности прихватио навод одбране да је Армија Босне и Херцеговине у лето 1992. године имала офанзивна дејства која су се одвијала директно преко Храснице, што је отежавало сваки облик живота у Храсници, која околност је, према закључку првостепеног суда, по својим размерама и последицама, имала утицај на услове и квалитет свакодневног живота, али су у конкретном случају услови живота за затворенике очигледно били испод најнижег егзистенцијалног минимума, што није последица укупних тешких околности живота на ратном подручју, већ циљно, намерно и планирано поступање окривљеног и осталих припадника затворског особља усмерено на нечовечно поступање и наношење тешких душевних патњи затвореним лицима.

Надаље, првостепени суд закључује да је окривљени без обзира на тежину животних околности у Храсници, морао и био дужан у складу са функцијом коју је обављао у затвору, да сваком затворенику обезбеди елементарне животне услове, што је извесно објективно могао јер је очигледно имао довољан број ћебади, која упркос томе затвореницима није поделио, већ су спавали на бетонском поду гараже, тек понеко са старим ћебетом, које није због истрошености испуњавало своју основну сврху, а могао је да затвореницима омогући одржавање личне хигијене, јер, иако је владала извесна оскудица текуће воде, она је свакога дана повремено долазила и нестајала, па је могао створити довољне залихе којима би омогућио довољне количине пијаће воде и елементарне хигијенске услове, али то није учинио, већ се затвореници нису купали скоро 4, од чега 3 летња месеца. По оцени првостепеног суда, окривљени је засигурно могао обезбедити квалитетнију и обилнију прехрану, онакву какву је обезбедио себи и чуварима у затвору, али је прехрану свео на 12 кашика течности и кришку хлеба, уз то понижавајући затворенике додатно јер је тзв. порција хране била дељена на 2 затвореника, како би међу њима подстицао лични конфликт због дељења хране, што је све за последицу имало глад, исцрпљеност и понижење затвореника.

Међутим, по оцени овог суда изнети закључци првостепеног суда, а везано за радње нечовечног поступања описане под тачком два изреке побијане пресуде, за сада се не могу прихватити као аргументовани, како се основано указује и у жалбама окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, с обзиром да првостепени суд наведени закључак базира искључиво на исказима оштећених, одбијајући доказне предлоге одбране у правцу потпуног утврђивања чињеничног стања, на који начин је ускраћена могућност окривљеном да ефикасно оспори тврдње тужилаштва.

Првостепени суд је, између осталих, одбио и доказне предлоге одбране да се у својству сведока испитају стражари

као и полицајци

Дајући разлоге из којих је одбио наведене доказне предлоге одбране, првостепени суд у образложењу побијане пресуде на страни 14 наводи да се против већег броја предложених сведока води кривични поступак за исте догађаје пред судом Републике Босне и Херцеговине, као и да се један број сведока спомиње од стране испитаних сведока оштећених као особе које су учествовале у њиховом хапшењу, чувању и испитивању, према оцени првостепеног суда, у сваком случају компромитују њихову објективност у казивању, али и процесну могућност сведочења.

Међутим, по оцени Апелационог суда у Београду овакви разлози првостепеног суда не могу се прихватити, с обзиром да првостепени суд пропушта да наведе против којих тачно лица који су предложени као сведоци се води кривични поступак, пред којим судом и за који кривичноправни догађај, а предмет ваљаности исказа може бити оцењен тек у контрадикторном поступку у склопу осталих доказа.

Осим тога, првостепени суд је одбио и предлог одбране да се изврши увид у копије изјава !

Што се тиче читања исказа сведока датим у другим поступцима, а пре свега исказа сведока _____ који у тим поступцима није наводио да га је окривљени Хусеин Мујановић тукао, нити да је био управник војничког притвора у храсничким гаражама, првостепени суд наводи да није допустио предочавање сведоку _____ тог исказа, на начин како ЗКП прописује предочавање раније датих исказа, сходно одредби члана 402 став 7 у вези са чланом 397 став 4 и 5, налазећи да овде није реч о раније датом исказу, с обзиром да је први услов како би се радило о таквом исказу, околност да је дат у истом кривичном поступку, што овде није случај, нити се чак може утврдити веродостојност тог исказа.

Основано се у жалбама окривљеног Хусеина Мујановића и његових бранилаца, наводи да је првостепени суд погрешно поступио када је одбио предлог одбране да се изврши увид у изјаве сведока датим пред другим органима, с обзиром да је одбрана током поступка оспоравала кредибилитет исказа оштећених, сведока _____ на чијим исказима је заснована побијана пресуда, због чега се првостепени суд могао упознати са садржином записника о исказима сведока које су предложили окривљени и његов бранилац, те раније исказе ових сведока морао ценити као контролне, а у циљу оспоравања и дискредитације исказа оштећених _____ ради провере веродостојности исказа наведених оштећених на чијим исказима је заснована побијана пресуда.

Када се има у виду све наведено, по оцени Апелационог суда у Београду основано се жалбама окривљеног и његових бранилаца указује на битну повреду одредаба кривичног поступка, али и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, које повреде су довеле до тога да се правилност закључка првостепеног суда да је окривљени у време и на начин описан у изреци побијане пресуде предузео радње за које је оглашен кривим, за сада не може испитати, из којих разлога је првостепена пресуда морала бити укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе из решења Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, водити рачуна о равноправности извођења доказа предложених у поступку, испитати одређен број сведока које је одбрана предлагала на околности које су предложене од одбране, управо како би проверио наводе одбране окривљеног Хусеина Мујановића, па ће поступајући по наведеним примедбама и поновном оценом изведених доказа, како појединачно, тако и у међусобној вези и у склопу одбране окривљеног, а ценећи и доказе које је одбрана приложила уз жалбу, бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, дајући довољно јасне и аргументоване разлоге. Такође ће првостепени суд имати у виду и жалбу тужиоца за ратне злочине изјављену само због одлуке о кривичној санкцији, која, с обзиром на разлоге укидања пресуде, овде није коментарисана.

С обзиром да је првостепена пресуда укинута, то је Апелациони суд у Београду, сходно одредби члана 458 став 4 ЗКП-а, испитао да ли још постоје разлози за притвор, те је окривљеном Хусеину Мујановићу продужио притвор до даље одлуке суда, налазећи да и даље стоје разлози прописани одредбом члана 211 став 1 тачка 1 ЗКП-а, јер постоје околности које указују на то да ће се окривљени у случају пуштања на слободу дати у бекство и крити, те тако постати недоступан државним органима Републике Србије.

Ово стога, јер је окривљени неправноснажном пресудом оглашен кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ и осуђен на казну затвора у трајању од десет година, а која пресуда је укинута од стране овог суда, па када се има у виду чињеница да се ради о лицу које је

то све наведене околности, и по оцени овог суда, у својој међусобној повезаности, представљају околности које указују на опасност да ће се окривљени у случају пуштања на слободу крити или дати у бекство и на тај начин отежати вођење овог кривичног поступка.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, је окривљеном Хусеину Мујановићу продужио притвор по законском основу из члана 211 став 1 тачка 1 ЗКП-а, до даље одлуке суда, с тим што ће првостепени суд приликом наредног одлучивања о притвору размотрити могућност евентуалне примене неке од блажих мера.

Сходно наведеном, а на основу одредбе члана 458 став 1 и 4 ЗКП-а, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, одлучио је као у изреци решења.

Записничар-саветник

Председник већа-судија

